

Operació Cahner

Max Cahner s'ha reunit amb Colom i Rahola per acostar posicions. El seu partit Acció Catalana és format pel nucli ideològic del pujolisme.

Eren divendres, dia 25 de març, a dos quarts de dues del migdia, que Max Cahner tornava a entrar al Palau de la Generalitat. Ja hi havia anat unes hores abans, a mig matí, quan Jordi Pujol li havia donat hora. Però en aquell moment, per problemes imprevistos, Pujol es veié obligat a endarrerir la cita. Finalment, abans de dinar, el president de la Generalitat i el seu ex-conseller de Cultura es tornaven a veure. No es tractava de despatxar, com havien fet anys enrere, en el primer govern de CiU a la Generalitat. Aquesta vegada Cahner li comunicava la seva voluntat de donar-se de baixa de CDC, voluntat que Pu-

jol ja sabia per altres canals d'informació. La reunió va durar una hora, fins a dos quarts de tres. Cahner va explicar a Pujol els motius de la seva decisió, emmarcant-la en una anàlisi de la seva trajectòria dels darrers anys al si de la família convergent. La reunió va ser "cordial, amical i prou extensa perquè quedés tot clar", tal com va declarar Cahner a aquesta revista. Amb tot, l'ex-conseller i actual rector de la Universitat Catalana d'Estiu, no va voler confirmar o desmentir si Pujol li havia demanat que reconsiderés la seva decisió.

Segurament que no hauria servit de gaire, perquè Cahner ja es trobava personalment i políti-

ARXIU

Max Cahner s'ha donat de baixa de CDC. El nou partit de l'ex-conseller de Cultura és impulsat per membres del Grup d'Estudis Nacionalistes.

cament molt allunyat de CDC, i a més té entre mans, des de fa molts mesos, un nou projecte polític. La carrera política de l'ex-conseller de Cultura al si de CDC es va acabar el dia que Jordi Pujol li va comunicar que no repetiria a les llistes de CiU de les autonòmiques del 92. D'aleshores ençà, la influència del dirigent nacionalista en el projecte convergent ha estat nul·la. Aquesta poca incidència en les decisions i en l'orientació del partit és un dels principals motius que al·lega Cahner a l'hora d'abandonar CDC. "Aquests últims dos anys no he pogut influir, no he tingut possibilitat de fer política i, per tant, si no ho puc fer, no val la pena que hi sigui". A banda els problemes d'emplaçament, l'ex-conseller assegura també que no s'hi sent "còmode" des del punt de vista polític, especialment després de les eleccions del 6 de juny. "Respecto CDC, però hi ha aspectes en la política d'àmbit estatal que impliquen unes servituds que acaben distorcent el missatge". Cahner assegura que per les seves idees "conseqüents en la qüestió nacional" s'ha vist distanciat progressivament del projecte de Pujol, i no dubta a criticar acords com el del finançament autonòmic afirmant que "pactar la cessió del 15% de l'IRPF no és nacionalista". Cahner assegura que dins de CDC hi ha "molta gent" que no està d'acord amb la línia que segueix el partit aquests darrers temps.

Després de l'entrevista amb Jordi Pujol, Cahner va quedar amb les mans lliures per tirar endavant el seu nou futur polític, meditat molt de temps, i que pivota bàsicament sobre dos eixos: la creació d'un nou partit, Acció Catalana, i un pacte amb Àngel Colom, secretari general d'ERC. Colom i Cahner són dues persones que fins fa ben poc estaven profundament distanciades, tant ideològicament com personalment. Però aquests darrers mesos hi ha hagut un procés de desglaç d'unes relacions que havien arribat a ser inexistents, gràcies a una tercera persona. Cahner i Colom han fet bastants àpats junts, amb la mitjanceria i l'amfitrionatge de Pilar Rahola, la diputada independent d'ERC al Congrés. Rahola ha estat qui ha reconduït les relacions entre aquests dos dirigents i ha fet de pont perquè superessin els recels que els separaven. Amb l'entrada de Rahola en l'òrbita d'ERC es va obrir una esfera de relacions entre el món intel·lectual nacionalista i l'espai polític independentista, que fins llavors havien caminat no sols separats, sinó que el primer exercia principalment de consciència crítica del nacionalisme governant. L'operació Rahola, que es produïa un any, va capgirar tot això. Immediatament després de les eleccions generals, els contactes entre Rahola i Cahner, que havien participat junts en la Fundació Acta, van anar prenent un caire més polític. La darrera Universitat Catalana d'Estiu, tinguda a Prada l'agost del 93, fou la seu

de la primera formalització de l'aproximació de Cahner a l'independentisme polític. Però calia superar les reticències que en Cahner despertava ERC i, més precisament, el seu secretari general, Àngel Colom.

Sopars a can Rahola. Pilar Rahola va posar mans a l'obra. Entre el mes de setembre del 93 i el mes de gener del 94, Rahola va convocar trobades a tres bandes, amb Colom i Cahner. Aquestes trobades, algunes de transformades en sopar al mateix domicili particular de la diputada, van anar passant de la tertúlia informal sobre la situació política a la concreció d'espais de col·laboració possible a mesura que anaven sorgint els punts de coincidència. Fonts acostades als negociadors asseguren que "de seguida es van entendre" i que Cahner va dissipar "els dubtes que tenia sobre ERC". El divendres 24 de gener d'enguany es van tornar a veure. Després d'unes quantes reunions, la cosa ja és clara: Cahner vol tornar a la política, però no pensa entrar directament a ERC. Hi vol tornar, però no sol. La manera que proposa Cahner és de treure a la llum pública el partit constituït el mes de febrer del 93, aglutinar al màxim de gent possible —bàsicament de l'òrbita de CDC— i llavors negociar un acord amb ERC. No tan sols per a les europees, sinó també per a les municipals i les autonòmiques. Una coalició.

Rahola, Colom i Cahner han desenvolupat aquestes reunions amb una discreció total. Només Xavier Bosch, ex-secretari d'organització d'ERC i, posteriorment, Josep-Lluís Carod-Rovira, portaveu republicà al Parlament, en són informats. El calendari previst inicialment era que la baixa de Max Cahner de CDC, la constitució d'Acció Catalana i la proposta d'acord per a participar en la coalició Europa de les Nacions fos compatible amb el calendari que s'havia marcat ERC per a designar el seu candidat a les europees. Això no ha estat possible i Colom s'ha vist obligat a ajornar aquesta designació fins al 16 d'abril, que és quan hi haurà consell nacional extraordinari.

Diversos motius han retardat la desclosa de l'operació. El primer, tal com expliquen fonts acostades al secretari general d'ERC, han estat "els dubtes" de Cahner a l'hora de perfilar la seva decisió. Un segon motiu ha estat Eusko Alkartasuna, el soci dels independentistes a la coalició Europa de les Nacions. Teòricament és el principal dirigent d'aquest partit basc, Carlos Garaikoetxea, qui encapçalarà la llista de la coalició a les eleccions del 12 de juny. Diverses informacions asseguren que Max Cahner hauria provat d'aconseguir el compromís de Garaikoetxea de cedir el seu escó per presentar-se de lehendakari a les eleccions autonòmiques basques, que seran escassament quatre mesos després de les europees. D'aquesta manera Cahner s'asseguraria l'escó de la coalició gairebé tota la

legislatura. En aquest sentit, hi havia prevista la celebració d'una reunió a Saragossa entre les parts afectades, el dia 16 de març. Ara, la reunió no s'arribà a fer perquè Garaikoetxea va avisar que no podia assistir-hi, mostrant així el seu desinterès a l'hora de comprometre's amb cap termini. En principi, cada partit té assignat un període de permanència a l'escó, proporcional als vots recollits en el seu territori. De moment, l'acord és encara vigent. Però hi ha fonts que asseguren que el líder d'EA ja té decidit de presentar-se a les autonòmiques basques i que serà Cahner qui encapçalarà la llista, seguit de l'ex-lehendakari o fins i tot de Joseba Azkárrega, número dos d'EA.

L'òrbita del pujolisme. Amb acord amb EA o sense, abans de gaires dies es presentarà públicament Acció Catalana, el nou partit creat per col·laboradors i amics de Cahner. L'ex-conseller defineix la nova organització com "un partit de centre-esquerra indiscutiblement nacionalista" que té com un dels eixos centrals la reivindicació del dret a l'autodeterminació. Constituint coincidint amb l'època en què Maragall parlava de recuperar l'acció catalana —Maragall sempre remarcava les minúscules—, el partit fou enregistrat a nom de Joan Àngel Lliberia, com a president, Joan Maluquer, com a secretari general, i Ignasi Prats i Espar, com a secretari d'organització. Tots tres coincideixen en una cosa: són o han estat membres del Grup d'Estudis Nacionalistes (GEN). El GEN ha estat un dels nuclis principals del pujolisme. Nacionalisme i cristianisme són els dos trets més característics d'aquesta entitat, fundada pels inspiradors i posteriors pares espirituals del nacionalisme de CDC: Josep Espar i Ticó, Raimon

Pilar Rahola ha fet de pont entre Cahner i Colom. La diputada d'ERC ha aconseguit que Cahner i Colom superessin diferències personals.

CARME PUÉRTOLAS

Galí i Josep Maria Ballarín, ex-capellà de Queralt. Altres persones vinculades al GEN integren el primer nucli de militants impulsors de la nova Acció Catalana, tot i que, de moment, es tracta d'un nucli reduït.

Amb aquest grup inicial, Cahner farà ben aviat la presentació d'Acció Catalana, segons fonts del nou partit, prevista per a l'11 d'abril. En acabat s'obrirà una breu negociació amb ERC sobre la participació en la coalició Europa de les Nacions i, si res no

canvia, el dia 16 d'abril el consell nacional d'ERC ratificarà la candidatura de Cahner. Però l'operació Cahner no s'acaba pas el 12 de juny. En principi, les europees són una primera fase de l'operació. Posteriorment, abans de les municipals del 95, l'ex-conseller de Cultura intentaria d'atraure al seu partit destacats càrrecs municipals discrepans de la línia de CiU, o simplement descontents amb els pactes entre CDC i UDC. Entre els noms que entrarien en aquesta segona fase surten el de Ramon Llumà, batlle de Solsona, de coneguda trajectòria independentista i amb enfrontaments amb la secció local d'Unió, o també l'ex-alcalde de Vic per CiU, Ramon Muntanyà, avui apartat de l'activitat política. Però aquest últim podria accelerar el seu ingrés a Acció Catalana, perquè no té cap responsabilitat de govern.

L'operació Cahner es clouria en una tercera fase, amb vista a les eleccions autonòmiques previstes per a l'any 96. En aquest moment, Acció Catalana aglutinaria tots els sectors nacionalistes, tant del món intel·lectual com polític, que simpatitzen amb el projecte independentista però que, per reticències o per diferències ideològiques, no ingressarien a ERC. Llavors, Acció Catalana, convertida en un partit de quadres, es coalitzaria amb ERC per concórrer conjuntament a les eleccions. Aquesta darrera possibilitat ha estat treballada només a tall d'hipòtesi en les reunions entre Cahner, Colom i Rahola, segons fonts presents, ja que depèn de la consolidació que aconsegueixi Acció Catalana. De moment, fonts acostades al secretari general d'ERC estimen que Cahner ha fet una "aproximació per un allunyament personal de l'òrbita convergent", degut a "la paràlisi del projecte convergent". Les mateixes fonts destaquen que Acció Catalana és un projecte "amb voluntat de suma, no pas de competència" amb ERC, però que "ja es veuran" les formes que prendrà aquesta suma.

Pere Martí

CARME PUÉRTOLAS

Àngel Colom, secretari general d'ERC. Aquests últims sis mesos, el líder d'ERC ha tingut reunions amb Max Cahner.